

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspedicijska na Dunajski cesti št. 15 v Medijatorovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske ulice št. 44.

Izhaja po trikrat na teden, sicer v torek, četrtek in soboto.

Pogled v prihodnost.

V kratkem se zopet snide državni zbor. Kaj nam prinese prihodnje zasedanje? Ali se bo divjim naporom nemškoliberalcev posrečilo, vreči Taaffejevo vlado, ali se bo nasprotno vtrdila narodno-konservativna stranka? Z velikim zadovoljstvom smemo svoje bralce zagotoviti, da se nimamo posebno bati, da za nas dobro kaže. Ta uspeh imamo zahvaliti edino le napakam nasprotnikov. Ako bi se nemško-liberalci res zedinili, kakor so en čas rekli, da se bodo, ako bi se zedinili na podlagi avstrijskega, ob enem pa centralističnega programa, in se znali predstaviti kot prava „državna“ stranka, s katerim imenom so prej slepili merodajne kroge, potem bi se jih bilo res bati, kajti nobena avstrijska vlada ne more prezirati zahtev nemškega naroda v Avstriji, ne more v nasprotju z njim živeti.

Toda k naši sreči se ustavoverci ne morejo zediniti. Boré se med seboj že za prvenstvo in voditeljstvo, eni hočejo Herbsta, eni Plenerja, eni Schmeykala, eni Koppa, eni zopet Walterskirchna, eni pa celo Schönererja za voditelja; poleg tega se kaže velika razdvojenost v političnih načelih, ker eni so res liberalni in hočejo razširjenje volilne pravice, pobijanje sleparstva in goljufige, eni pa zopet lumpariji potuho dajejo in zagovarjajo sedanji volilni red, ki jim je ugoden, nižjemu, nezadovoljnemu ljudstvu pa usta zapira.

Nesloga ustavovercev je toraj prvi vzrok, da so nesposobni za vlado in da se jim ta ne more izročiti, in če bi se jim prav iz-

ročila, ne morejo je dolgo obdržati, ker bi se začeli sami med seboj ravšati.

Je pa še drug uzrok, ki jim zapira pot do vladnega krmila, in to je dvomenje merodajnih krogov nad zvestobo nemških liberalcev. Pri svojih shodih in agitacijah so se se že toliko približali prusijanskemu programu Schönererja, da se na njih zvestobo ne more dosti zidati. Pri upitji po „nemškem klubu“ so bili čisto pozabili na Avstrijo in govorili le še o nemštvu in Nemčiji. Walterskirchen pa je njih program še bolj razkril, ko je rekel, da naj se južna Tirolska odstopi, Galicija naj bo sama za se, Ogerska pa se naj popolnem odcepi od Avstrije; Čehe in Slovence hočejo Nemci še pri sebi obdržati, te si upajo potlačiti in ponemčiti. Ali zamore naš svetli vladar kedaj potrditi tak program, da bi se dežele kar tako odmetavale in popuščale, samo da bi jih slednjič ravno toliko še ostalo, kolikor si jih ustavoverci še ponemčiti upajo? Tu se vendar dosti jasno vidi, da se ustavoverci ne ozirajo na cesarja in na državno moč in korist, ampak edino le na svojo strankarsko, nemško korist. Da bi cesar takim ljudem vlado izročil, to se še misliti ne dá. Lani je Kronawettrov govor ustavovercem mnogo škodoval, pa le nasproti nemškemu ljudstvu; letošnji govor Walterskirchnov pa je ustavoverce očrnil pred nemškim prebivalstvom, ob enem jih pa tudi nemogoče storil navzgor.

Ustavoverne vlade se toraj nimamo bati. V svoji slabosti in propadlosti pa še vlado nalašč šuntajo zoper sebe, tako večine deželnih zborov na Češkem in na Kranjskem, in zdi se nam, da bodo ravno s tem požurili svoj po-

polni propad, ker se bo vlada slednjič po konci vspela in te zборе razpustila. Vlada je primorana, naslanjati se na večino, ali pa odstopiti, zato upamo, da bo večina ta srečni položaj porabiti znala in svoje zahteve do uresničenja pripeljala. Pred vsem se nam potrebno zdi, da pride večina z ministrom Konradom na čisto, on namreč vse naše zahteve zavlačuje, odriva in ovira, ter skrbno brani stališče nemškoliberalcev, in ne prevdari, da so mu ti odrekli budget, kakor drugim ministrom. Če hoče Konrad za nemškoliberalce delati, potem naj mu ti denar dovolijo, večina pa naj ga mu odreče! Vlada je primorana, izvrševati sklepe večine, ali pa odstopiti; in celo z odstopom nam ne more kljubovati ali nas v zadrego spraviti, ker po njenem odstopu ne more priti ustavoverna vlada, kakor smo zgoraj dokazali, ampak le vlada iz večine ali pa uradniško ministerstvo. Položaj je toraj za nas še dosti ugoden.

Socijalizem in njega pospeševalci.

(Izvirni dopis.)

V obče se bo smela letošnja letina prištevati le k srednjim, ker v mnogem ni zado- stila različnim nadam marnih ratarjev. Naj- imenitnejša vrsta semen, kuruza gine čedalje huje pod zobmi nekih še ne dolgo znanih črvov, nje vrstnik, krompir pa tudi pada v plen gnjilobi, katero je dolgotrajna mokrota zadnji čas močno pospešila. A vkljub temu pa smemo vendar še z letošnjo letino zado- voljni biti, kajti rži in ovsu je vsakako še nekaj prirastlo, tudi ajda obeta dati nekaj

Flavija.

Prizori krščanskega življenja iz četrtega stoletja.

A. Hurel. Pred. Vilinski.

..... Probris
Altior Italia ruinis.

(Dalje.)

XVIII.

Dolce color d'oriental zaffiro.

Očito znamenje takega spoštovanja videti je bilo kmali po njih prihodu. Valens je bil odmrli in mnogo iskani sedež Aleksandrije postal je bil predmet hudih preprirov. Da se poravnajo, zbral se je bil zbor, da pravice iskalcev pretehtuje. Eden je koj umrl iz žalosti, da je propal. Mnoštvo je menilo, da ima v tem jak dokaz zoper njega. Osoda propalega pa je sočutje vzbudila v prognancih, ki so javno šli molit na grob onesrečenca. To je bilo dosti. Hipoma se je povrnilo javno mnenje; škotje in ljudstvo in vse je slavilo spomin tistega, čegar pravice so bili prezrli.

Flavija se je na tihem veselila, dasi jo je bilo sram, ker so, toliko šuma delali zaradi

nje. Vedela je sicer, da Eusebij živi na vshodu, sam za-se, pa ni bilo znano natanko kje? Goreče je želela videti ga in prositi ga sveta, kaj da ji je storiti v njenem negotovem dušnem stanju. Deljena je bila namreč med neskončno hvaležnostjo do Pretekstata in pa med svojim gorečim nagnjenjem do samskega bogusvetega življenja. Upala je sedaj, da govorica o njenem prihodu kako novico prinese Eusebiju. Potem bi jim lahko dal vednost od sebe ali pa jih celo sam poiskal.

Mislila je, da zadobi luči in moči od njega. Morda bi zamogla iskra zgovornosti Eusebijeve Pretekstata pregovoriti, da se odloči k daru, katerega se je mladeneč bal, kakor toženec obsodbe.

In če bi se to ne zgodilo, ali bi bilo nemogoče Eusebiju odpraviti pomiselke, glede blagodušnosti enega in hvaležnosti drugega? Če pa ne, potem bi saj Flaviji povišal srčnost in nje dušo v prvih sklepih in v prvi gorečnosti pokrepčal.

V vsakem oziru zdelo se ji je posredovanje Eusebijevo potrebno; ugodno pa je bilo to, da ga je pospeševala stojiščna govorica,

ktera je njih ime trosila po puščavi in pa radost, ki je šla povsod pred njimi.

XIX.

Disertum Christi vernans floribus.

Najljubša misel Emilije in Flavije pri od- potovanju je bila ta, da bi obiskale sloveče samotije Egipta, o katerih sta tolikrat slišali v povedbah in daljnih poročilih, da so one puščavnikovine polne cvetja izveličarjevega. Gorela jima je želja videti jih s svojimi očmi.

Ondi so bile te povedbe živa resnica; kajti vsak teh samostanov, vsak teh puščav- nikov in samotnikov je podajal snov pripro- stim pa globokoumnim pesnim, katerih odmev sta v Rim čez morje čuli sredi ropotnega po- diranja človeških stvari.

Vsi trije se torej podado, s priporočilnimi pisanji oskrbljeni, na pot do tistih naselb. Mnogo jim je bilo na tem ležeče, da ne bi bili zamenjavani z onimi nacestnimi samó- tarji ali cirkumcelionci, ki so bili takrat prava stiska puščavnikov. Ti so neprenehoma ce- stujoči obhajali samostane in bivališča, stika- joči za sladkarijami in drugimi nasladnostimi in so bili hujši ko sarabajiti, o katerih pa sv.

zrnja, ter tako svojo vrtnico vsaj nekaj nadomestiti. Bila pak je tega tudi že vnebovpijoča potreba, vsaj se ja skoro povsod le čuje toževanje čez sedanje slabe čase, čez vedno večje davke in kar je še več enakih žuljavih bremen. Res se sicer vsestransko povdarja, da je visokej vladi in nje postavodajalcem prva skrb, stanje kmetskega prebivalstva zboljšati, ter sploh kmečkemu stanu pomagati zopet na noge, če tudi že ne v njega nekdanje pozicije. Z radostjo na znanje vzmši te obljube, moramo pač tej dobri volji popolnoma prav dati, kajti to zahteva že pravicoljubje, na dalje, skrb za bodočnost, še bolj pa to zahteva sedaj sicer miren prekucuh — socijalizem.

Ta nevarna pošast, stoječa v ozki zvezi z francoskim komunizmom in ruskim nihilizmom, porodila se je, kakor se sploh misli, v glavah delavcev v tovarnah, med katerimi je našla brzo mnogo privrženecv. In kaj bi ne, vsaj je ja skoraj vsepovsodi znano, kakó neki lastniki velikih tovarn svoje delavce komaj še živeti pusté, kakó je ob času, ko je več tovarn faliralo, prišlo na stotine delavcev ob kruh in zaslužek, kateri so potem tavalj lačni okrog. A zapeljivo geslo socijalizma: „alle Menschen, gleich geboren, sind ein adliges Geschlecht“ privabilo je te brzo k sebi, kjer je pogнал sedaj že globoki zarod. Nu, hvala Bogú, da je on sedaj med kmetskim prebivalstvom še deloma nepoznan, vendar pa mora visoka vlada, če ji mar lasten blagor, kakor tudi blagor podložnih, skrbeti, da se to ne zgodi, zatoorej hočemo tú opozoriti na nekatere njega prehodnike, ki so ob enem njega najhuji in gotovi pospeševalci.

Prvi pospešitelj so čedalje večji in večji davki, bremena za kmetski stan že skoro neiznosljiva. Kdor ima na priliko prilžnost dospeti v družbo postaranih kmetov, ta bo poleg pritožeb čez sedanje slabe čase čul hvaliti nekdanje minule leta, ko je bilo kmetijstvo bolj blagoslovljeno nego sedaj. Zemlja je navadno zmiraj bogato rodila, bilo je manj potrebščin, ker še ljudje mnogo novotarj niso poznali, gojzdi so še mogočno raztezali svojo odejo, tudi živine ni primanjkovalo in davki so bili v primeri z dandanašnjimi le malenkost — nič, ker so se lahko odrajtivali. In kaj bi naj še rekli o nekdanjem blagostanju? Splavalo je, in namesto premoženja imajo se-

dej posestniki dolgov čez glavo, katerih plačati bo težko kedaj njim, ali njih potomcem mogoče. Zato pa tudi ide kmetija za kmetijo na boben in cele družine morajo zapustiti prvotno domače ognjišče, ter se podati na Bog pomagaj v svet. Toda delavpih rok je sedaj že tak na ponudeb dovolj, potreba pa je bolj onih, ki bi dali tem dela in zaslužka in v resnici kako bodo obstali delavci, obrtniki in drugi stanovi, ako bodo polagoma kmetje, podlaga državi, sami berači, ali vsaj le samo najemniki? Vsak dobromisleč človek mora torej spredvideti, da je tú brza pomoč potrebna!

Za naš narod pak je še poseb o obteževalen nek drugi davek, ki ga plačujejo rokodelci, ter dohodnina ali „erwerbsteuer“ imenovan. Naše mnenje sicer ni, da bi se moral odpraviti, pač pa hočemo opozoriti na mnoge mržaje in tožbe, katere med našim ljudstvom provzročuje. Že v „Slovanstvu“ čitamo, da je našim ljudem že prirojena spretnost k mehaničnim delam, ter se toraj raznih rokodelstev kar sami brez posrednih pripravnic priučé. Imamo torej čevljarje, krojače, stavbarje, tkalce in dr. kateri so se svojega rokodelstva sami z lastno izkušnostjo naučili, ter si v teh strokah v takih potrebščinah sami pomagajo. To je pa trn v peti njim, kateri so v drugih okoliščinah dohodninskemu davku podvrženi. Toraj marljivo ovajajo sodniji svoje tekmovalce, ter kalijo iz zavisti mir med ljudmi. A navadni odgovor teh k sodniji pozvanih in davka ne plačujočih pa je: „Če ne bomo smeli delati, tak se nam pa naj dovoli da bomo kradli, da bomo zamogli živeti“, in z glavo majaje se čudijo rekoč: „pač so sedaj čudni časi, da še človeku delati ne pusté“. Opazovalec bi sicer k temu lahko dodal kako opazko, toda znamenje časa je vendar, da se vsa ta stvar ljudem v dvojni luči vidi. — Ob enem pak vtegne biti ta davek tudi napotiljej, da bodo rokodelci celo tirjali naj še služavniki davek plačujejo, češ, vsaj imajo dohodke, t. j. služnino. Kako bi pa vtegailo to imenovanim ljubo b.tj, to bi nas bližaja prihodnost, — če bi se to poskusilo — učila, dasi tudi je neovrgljiva ureditev, da bi se z enakim poskusom le kvas med socialistično testo vmesil.

Drugi pospešitelj socijalizma je kratitev svobode tam, kjer bi se je morda več potrebovalo. Vzemimo le v ozir strogost lovske po-

stave, ko se kmet v jeseni, ko mu hoče razna žival njegove poljske pridelke uničiti celó s puško na polje pokazati ne sme, kakor tudi težavno dolžnost novih šolskih postav. Komu pa mora neki biti več mar za svojo deco, kakor lastnim starišem, za katerih izrejo so od Boga postavljeni? Mar torej ne smejo oni po svoji previdnosti z otroci storiti, kar sami za dobro spoznajo? Da ne, to nas nova šolska postava glasno uči. Sedaj komaj da otrok dobro čez hišni prag zamore, pojde že v šolo, katero je prisiljeno obiskovati dolgih osem let, brez ozira na to, kakó je to otrokovim starišem po všeči, kateri sadnji čas otroka pač najraje le domá pridržé. In posledice tega so, da dojde od krajnega šolskega sveta napoved kazni t. j. globa, katero bi bilo treba celó po večkrat plačevati. Vzemimo le, da tú živi oče več drobnih otrok, ki je vsó zimo bolehal, ter potrošil dosti svojega malega premoženja za svoje ozdravljenje. Njegova večja hčer prenehala je pohajati v šolo, ker se domá potrebuje, manjša pa še zavolj daljnega pota in pomanjkanja potrebne obleke v šolo ne zamore. Kar precej pa pride od šolske oblasti ukaz, da naj deca mahoma v šolo pride, in ker to ni bilo morebi še mogoče, se ukaže prodati drobnica iz hleva, da se s tem naložena kazen poplača. Res, odobrovati se mora, da se za šolanje tak marno skrbi, pa srce se krči človeku, ko vidi káke božjim naredbam nasprotujoče krivice se tú posameznikom godé, katere bi lahko izostale. Isto obsodbo moramo pak tudi gledé lovske postave izreči, kajti kaj pomaga kmetu setev, ako se mu pa ob času dozoritve poljskih pridelkov roke zvezane. To velja posebno gledé koruze in ajde, katero razni ptiči posebno v goratih krajih, kjer se je manj seje in se še več lesov nabaja, hoté skoraj popolnoma uničiti, o čemur bi vedeli kmetje podravskega bregov dosti zanimiviga povedati. Pol pridelka gre skoro tem požeruhom v goltanec in ni ga mesta kje za pritožbo zoper to, samo da bi se vstreglo posameznikom. In kam to vede, naj vsak sam vgane.

Tretji pospešitelj socijalizma med kmetskim ljudstvom je preziranje zahtev kmetskih koristi in mnoge druge, sedaj še ne odpravljene krivice, katere ta stan gulijo. V kakšnem nasprotju si postavim stojita: tú posilno izterjevanje davkov brez ozira na letnino in čas,

Benedikt pravi, da je bolje molčati o njih. Sami hinavci so bili, ki so se dajali prenočevati, od vsakega darila sprejemali in neprave svetnikov ostanke drago prodajali. Vrh tega so bili zvedavi, razbožni, lahkomišljeni prepirljivi, nadeti zvižaje in surovosti. Takim selivnim puščavnikom je šla žalostna hvala, da se je nezaupnost širila povsod in da se je prijemala celo najbolj spoštovanja vrednih oseb. Priporočila aleksandrijskega očaka so imela sitnosti ovarovati naše potnike in res so bili povsod sprejemani prav dobrotno in spoštljivo.

Cela mesta, kakor je bilo že omenjeno, bila so od samotarjev obljudena. Ni bilo najti ne stolpa, ne vrat, ne kota, kjer ne bi prebivali; celó mestjanstvo je živelo nekako samotniški. Uradno k vratim postavljeni stražitelji imeli so ukaz, da tujce sprejemajo in gospodskam v gostoljubje priporočajo.

Ne navadno živahno občevanje, ki se je v puščavi razprostiralo od Nilovega iztoka pa do Hermópole in Antinoe v Heplánomi ali srednjem Egiptu in še dalej poleg reke, je ondi najneznatneje novosti razširjalo s čudovito naglico.

Tak sloves je šel tedaj pred našimi romarji, pripravljajoč jim milobne iznenade. Tako so videli na pr. da jim množstvo puščavnikov, ki so kakor roj iz bajtic sub, od vseh strani naproti vre, da jim prinese, kakor je bila navada, vode in kruha in da potem vsi psalme pojoči v cerkev gredo.

Kako veselo so obiskavali nato na samem stoječe kolibice, ki so deželo pokrivale in katerih stanovniki so se ob nedeljah z bratskimi ljubljem pozdravljali!

Vsi ti samotarji prinesli so bili sabo v pustnjo svoje ali prvotno devištvo ali pa saj zadobljeno čistost. Tjekaj so nekteri tudi prišli, kakor Pavel imenovan priprosti, ki je svojo ženo popustil zarad nezvestobe in semkaj se podal, da se reši brez hrupa nečastne zveze, zato, da so v tem zavetju, ktero je polnila tihota in molitev, našli zdravil ranjenim svojim dušam. Navadno ljudje ne zapopadejo, kolike mikavnosti da je samota tistim, ki so boritve življenja preborili in okusili njega britke zmotnjave. Iz nje izvira preizvrstev lek, skrivna moč. Vsakoršnim ranam dobi se ondukaj olja in vina, ki je zdravi in pozablja uči.

Ah, kako sta hrepenele Emilija pa hči, da bi se mogle udeleževati ljubkosti mile te samije! kakó prijetno so jima ure tekale, sedečima na večer pred vratimi samostanov ali na pragu samotarskih bivalšč, če sta pazno poslušali dolge povesti samotničanov! Pravile so se mile in trpke zmage in premage samostanskega živetja prav nepristransko.

Take povesti imele so svojo razpredenost in svojo zgodovino, povsem verjetno in od vseh verjeto.

Prav lepa je ona od tistega puščavnika, ki je bil dolgo nebeške milosti užival. Lepo bel kruh, čudovito prijetnega okusa, bil mu je vsak dan pokladan na mizo v njegovi izbici. Sprva se je taci milosti navađil, potem se jih je hvalil. Postal je mlačen, duhovno len, brez uneme do svetopetja in molitve. Kakor čoln reka sabo nese, če vesla ne udelavajo in takrat ko nehajo, hitrost izgublja, nekoliko obstane, potem pa hitreje in nagleje nazaj plava, tako tudi je zašla samotnikova duša s tira, po katerem je dosedaj hodila. Bog ga opominja: kruh izgublja beloto vedno bolj. Vendar ga je. Kmali ga napadajo nečiste misli. Brani

tam pa zopet povišanje penzij vradništvu in vojaštvu! Pokojnine so, da resnico govorimo, že itak prevelike, kajti kmetu po nikakem počtu v glavo, kako bi si on, ki po 1000, 1500 ali 2000 na leto služi, ne mogel toliko prihraniti, da bi na starost mirno živel, med tem ko še on onemogel, berač itni ne sme. — Da se pa tudi druge na kmeta ozir ne jemlje, nam pričajo agitacije liberalcev (večidel uradniških oseb) pri raznih volitvah, kateri vkljub temu, da še za kmeta niso ničesar storili, mu vendar na milost in nemilost svoje kandidate vsiljujejo, da bi tako kmet še dalje tlačan ostal. Mar ni to že zoper zakon, katerega je pisala v človeško srcé roka Stvarnikova z besedami ne laži, ne goljufaj itd. Kmetje, se navadno pravi, imajo sedaj v rokah pravico, si takih zastopnikov izbrati, kateri se bodo njim samim primerni dozdevali in vendar, če hoté to storiti, naleté na ovire, katerih neke ni mogoče prodreti in dokler se kmetom zares ne pusti popolnoma prosta volja v enskih položajih, se pač ne bo moglo reči, da se kmetijski stan ne prezira in to za prihodnost nikakor ni tolažljivo. — V pokrajinah deroče Drave, kjer je še nekaj gozdov sekiri čez ostalo, vodila se je nekaj časa sim živahna kupčija z lesom doli v Hrvaško in Ogersko in prodajalci kakor kupčevalci so bili zadovoljni.

Toda pred nekaj leti vtaknili so, kot posredovalci kupčije, Judje svoje prste vmes in res so terno zadeli. Znali so namreč pridobiti vodstvo južne železnice z-a-se, katero jim je poleg drugih olajšav vožnino po železnici v primeri z drugimi trgovci pri vsakem kilometru od vagona za 50 kr. znižalo, kajti zavolj ogromnega kapitala je le edino Judom bilo mogoče čez 1000 in več vagonov na leto po železnici spraviti. Drugi trgovci, katerih letni promet ni toliko, ali morebiti še 100 vagonov ne dosege, bili so zavolj tega na vedno veliki zgubi, prava žrtva židovskega kapitala, kateri so tudi znali vse tako uravnati, da bi naj vsa ta kupčija skozi njih roke tekla. Lesoproducenti pa, katerim se gozdi čedalje bolj krčijo, so začudeni popraševali, kakó da sedaj les nobene cene nima, ter tudi kupci ne poprašujejo dosti po njem. V svojo nevoljo pa so izvedeli, kako ide pri kupčiji na roko posameznim, in da lesokupci les pri Židih Hirschlerjih v Dobravi, lahko skoro za tisto ceno dobé, kot bi ga bili kmetje sami zmožni dati, kajti judovsko plačilo kmetom zanj je svojim gospodom

res popolnoma primerno, t. j. oderuško. Temu v okom priti sklicali so nekateri koroški in štajarski kmetje v minulem mesecu v Celovcih, kjer se je proti takemu postopanju strogo protestiralo, ob enem pa se tudi poslala prošnja v državni zbor, da naj ta zaukaže, da se tarife vsem enako nastavijo, naj bodo vendar enkrat podeljene enake prava vsem, ne pa da bi se tu eden božal, tam pa drugi vgonobival in zatiral. Kmetje stavijo toraj dosti upanja v to, da se njim njih prošnja povoljno reši, k čemur je tudi že skrajni čas, kajti gozdi, imetje posestnikov, vsled vpliva na vreme pa tudi dobrota deželi, propadajo pod sekiro, ter gredo za sramotno ceno Židom v last, kmetje se dolgov ne morejo braniti, še manj pa znebiti, ter tožijo čez slabe čase, delavci se hudujejo, da ni dela in zaslužka, a gladni otroci revnih starišev hodijo razcapani okrog, ter željno hrepene, da bi jim kdo kos kruha podaril. Zares par slabih letin še, pa je prevrat v tej stvari neizogiben, posebno ako še pomislimo, kako da so sedaj krščanske kreposti, potrpežljivost, darežljivost in ljubezen iz nad zemeljskega površja zginile, kako je ljudem njih Bog le trebih, in sladnostno življenje kot nekaki poklic. Potreba je torej na vsak način se izogniti takemu postopanju, kot je že navedeno povišanje pokojnin, kajti kmetijski ljudje bodo čuli sčasoma zvoniti o mikavnem geslu socijalistov in njih namenu, in ako še pomislimo da so gledé vere socijalisti učenci Darvina in drugih „opičarjev“, da njim je vera v Boga le prazna fraza, potem pač moramo prav dati nepoznanemu g. pisatelju, ki je pred nedavnim pisal, da pred komunisti se je svet zgrozil, pred nihilisti se je že prestrašil, pred socijalisti pa bode še trepetal. Gorjé, če postane to resnica, in dolžnost je vsacega katoličana, da socijalistične težnje kolikor toliko ovira, in o tej zadevi nekatere pripomočke nasvetovati, naj nam bo dovoljeno v novem članku pozneje.

Politični pregled.

V Ljubljani 28. oktobra.

Avstrijske dežele.

Na Dunaji so zbrani zdaj odposlanci delegacij. Cesar so sprejeli avstrijsko in ogersko delegacijo posebej. V „rudeči knjigi“, ki se bo delegacijam predložila, brati je le o napadih ministra Gladstona na Avstrijo, sicer

bodo pa delegati le malo zvedeli. Predsednik naši delegaciji je Schmerling, njegov namestnik pa Hohenwart.

Vojno ministerstvo hoče za prihodnje leto zopet za 1.600.000 gl. več zahtevati, nego je lani, toraj vsega 105, 742.000 gl. Hočejo namreč napraviti nekaj novih ograd pri trdnjavah, ter stotnikom kupiti konje.

Neki knez Rosenberg, če se ne motimo, mlad plemenitaš na Koroškem, je obelodanil knjižico, v kateri predlaga, naj bi se odstranila vsa **avtonomija** dežel in občin, opravila deželnega odbora naj bi prevzela cesarska deželna vlada, občine in okrajne zastope pa naj bi vladali politični komisariji. Habens sonst keine Schmerzen? smelo bi se mu zaklicati!

V Ptuj so včeraj pri volitvah za okrajni šolski svet prvič zmagali zgolj narodni kandidati. Slava volilcem!

V „**českem klubu**“ je rekel poslanec Vašaty, da Čehi nikdar ne bodo priznali nemščine kot državni jezik. O primanjkljeju je rekel, da se bo dal le potem odstraniti, ako se Avstrija zveže poleg Nemčije tudi z Rusijo, ker potem se stoječa armada lahko zdatno zmanjša. Pač res!

Vnanje države.

Laški kralj je že na Dunaji. Liberalci so ga vsi veseli, ker mislijo, da bo brezverska Italija še Avstrijo za seboj potegnula v brezno krivic in roparske politike, ter laškim zaveznikom na ljubo začela stiskati katoliško cerkev. Med veliko množico avstrijskega prebivalstva pa se najde le malo simpatij za laško zvezo, če liberalni listi narobe trdé, more se reči, da se lažejo, kakor po navadi.

Iz **Milana** ima česki Pokrok 25. t. m. telegram: Denašaji „Corriere“ naznanja, da cesar avstrijski koj po vrnitvi cesaričini iz Anglije pride sim obiskat kralja Humberta. Cesarjevič Rudolf bode blezo roditelji svoje spremljal. Razun tega se sliši, da kraljica Marjeta povabi cesarico Elisabeto in cesarsko princesinjo Štefanijo, naj bi pomlad prebili na bregu Lago Maggiore.

V tem času, ko to pišemo, pričele so se na **Nemškem** volitve za državni zbor. Agitacija je bila silna, kakor malokedaj, izid je še neznan; verjetno pa je, da ostane Bismark zmagovalec in da bodo liberalci mnogo sedežev zgubili.

se jih lenivo: kruh postaja omazan. Strmi in sprevida vzrok, toda zoper skušnjavo se ne bori. Pri notranji molitvi mu duša ostaja razmišljena; kruh še zmerom dobiva, ali trd je in oblaten. V živo ga zbada osten mesa. Naposled se mu tako zostri, da ne more daleč zoperstati in gre popotovat. Bila je noč. Drugo jutro bil je še daleč od mesta. Ozira se: samostan ugleda. Stopi noter; sprejmo ga kakor angela z nebes; umivši mu noge, ga povabijo k petju psalmov. Končavši obed, pri katerem so mu bili stregli, prosijo ga, da samostanski občini govori nekaj spodbudnih besedi. Prašajo ga zlasti, kako da se uhaja satanovim zankam. Čutil je odgovarjaje, da osramoteva samega sebe in davši odgovor si je zbudil grizečo vest. „Kako je to, se vpraša, druge podučujem, sam sem pa na krivih potih. Najprej stori, kar poveš, potem še le povedi, kar storiš.“ Ustane, se obrne in odide v samoto nazaj.

Boj pa ni imel vselej tako srečnega izida. Satan je skušen zapeljivec. Vsak pot si dá novo podobo, da ljudi pogublja. Sedaj se jim kaže angela luči, sedaj angela lepote, v

vidni podobi. Navadno — kako velika je moralna biti puščavnikov čuječnost! — pred najhujšimi skušnjavami storili so bili kako hvalno, sveto delo. Tako pripoveduje puščavnik Janez pogin nekoga izmed bratov svojih:

„Bilo je zvečer ko potrka mlada ženska zbegana, utrujena, ponižna na duri samotnikove. Odpre ji, ona se mu vrže k nogam proseča ga varnega prenočenja. Ko ga ji dovoli, jame praviti o svoji žalosti in strahu. Nje očarljiv, prevarljiv glas se ji oživlja, nje besede postajajo ognjevit. Megla se razširi čez obraz ubozega puščavnika. Tisti trenotek pa se začuje rjutje zverinsko in na mah je izba polna ostudnega sopuha, iz katerega strahoviti in zasramujoči glasovi gredo. Zbegana in obupan ustane puščavnik in se verne med svet nazaj.“

Toda zraven premag se pripovedujejo tudi zmage. Posebno se je govorilo o junaški zmagavnosti puščavnika v spodnjem Egiptu.

„Lahkomišljena ženska, ki je njegovo čednost hvaliti slišala, dejala je: „Kaj mi daste, pa storim da pade? Svoto denarja ji obljubijo. Zvečer tedaj pride k samotniku, kakor da bi

bila zgrešila pot in trka na duri. Nje pogled ga vznemiri, toda ona je hitro v solzah. Odpre ji prednji del izbe, v zadnji pa se samega zapre. Kmalu sliši javkanje: „moj oče, zveri me bodo požrle!“ Šbki samotar ji odkáže svojo izbico, a precej ga aspadejo skušnjave, kaj je bilo storiti? Naglo ukreše ogenj in bere pri svetlobi iz pisma do Galatjanov to-le vrsto: „Tisti, ki tako ravna, zasluži smrt“ in reče sam pri sebi: „čaj, poskusi, če boš mogel trpeti večni ogenj.“ Ea prst drži na ognju. Huda strast se ne manjša. Še enega pomoli, nato tretjega in potem vse zaporedoma. Ženska je bila kakor okamenena. Drugi dan pridejo mladi ljudje, ki so bili stavili med sabo in barajo pustinja: če ga ni včeraj že pozno v mraku neka ženska prosila zavetja. — „Da, odgovori on, ondukaj le spi.“ Pogledajo, toda koj planejo zviškoma venkaj in pravijo, da je mrtva. Nato potegne iz nagubljene hale puščavnik roko in de: „lejte kaj mi je storila ta satanova hči; in povedši jim dogodek pristavi: „zapisano je: „Ne vračaj hudo s hudim.“ Nato za njo moli in jo zopet oživi. (Dalje prih.)

Domače novice.

V Ljubljani, 29. oktobra.

(Dunajčanka pravi,) da hoče ministerstvo kakor ljudskim, tudi srednjim šolam vernih duš dan dati prosto, kar je popolnoma prav in krščansko.

(Naznanilo novega šolskega leta podkovske šole v Ljubljani.) Novo šolsko leto prične se 14. dne prihodajega meseca novembra. Kdor želi v to podkovsko šolo sprejet biti, se mora izkazati: 1) s spričalom, da se je pri kakem kovaču za kovaškega pomočnika izučil in da je po takem sposoben učiti se podkovstva napačnih in bolnih kopit in parkljev, 2) z domovinskim listom, 3) s spričbo svojega župnika ali župana, da je poštene obnaše, in 4) da zna brati in pisati slovenski. Šola traja pol leta. Kdor koncem polu leta preskušnjo dobro prestopi, more po postavi od leta 1873. patent podkovskega mojstra dobiti, ker sedaj brez preskušnje v podkovski šoli ali pred posebno, od c. kr. deželne vlade odločeno komisijo nihče ne more postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen; vsak učenec ima skrbeti le za to, da si za šolski čas oskrbi živež in stanovanje v Ljubljani, ter potrebne šolske knjige. Stanovanje dobijo učenci za majhno plačo v šolski hiši. Učenci naj se oglasijo vsaj kaka dva dni pred šolskim začetkom v šoli na spodnjih Poljanah. Ker je po slovenskih deželah še zmerom premalo v višem podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih bolezni, zato naj bi županstva svojo skrb obračala na to, da dobi vsaka občina vsaj enega dobrega kovača. Dosedanje celotne šole za živinozdravniške pomočnike ne bo več, ker po novih postavah od leta 1857. in 1871. se morajo živinozdravniki, da dobijo diplomo, tri leta živinozdravstva na Dunaji učiti.

(Na podkovski šoli v Ljubljani) so se vršile 20. 21. in 22. t. m. preskušnje v pričo gosp. barona Wurzbacha, predsednika družbe kmetijske, gosp. pl. Fladunga, vladnega svetnika, nekaterih gosp. odbornikov kmetijske družbe in iz Ajdovščine nalašč k preskušnjam prišedšega velikega posestnika, v obče prav ugodno izvršile. Med kovači iz podkovstva in živinozdravstva so preskušnjo prav dobro prestali in tedaj sposobni za patent mojsterstva priznani: Mošar Gašper iz Škofje Loke, Rinčov Alojzij iz Zagorja, Brenčič Valentin iz Ajdovščine, Poženelj Janez iz Borovnice, Šuc France iz Kobiljeglave na Krasu, in Pavlinič Mato iz Velikega Trgovišča na Hrvatskem. — Med učenci, ki niso kovači in se le živinozdravstva, mesogledstva in porodničarstva učili, so te preskušnje dobro prestali: Branko Anton iz Repenj, Podgoršek Janez iz Vodice, Vovk Karol iz Dobrave na Primorskem, Tonkres Alfred iz Kerestinc na Hrvatskem, Butković Franjo iz Jaske na Hrvatskem, Zajec Martin z Zahriba in Kralj Jože iz Domžal.

Razne reči.

— Tržaško polit. društvo „Edinost“ in dolinska Čitalnica postavite v nedeljo 30. okt. t. l. ob 3 uri popoldne „spominek“ tabora 27. okt. 1878 ter proslavlja ta dan s petjem tržaških in dolinskih pevcev, srečkanjem na več dobitkov, govori in zvečer z občnim zborovanjem polit. društva „Edinosti“. Priprave v spodoben sprejem č. gg. gostov delajo se uže več dni.

— Brzojavni kabel mej Trstom in Karfom se kmalu položi, uže je naložen na ladiji. Lastnica tega kabla je angleška sredozemska brzojavna družba, ki je poslala svojega vodijo v Trst, kder se je uže vse vre-

dilo. Na suho se spelje kabel pri gradu Miramare, od tod pa pod zemljo v tržaški glavni telegrafski ured, kder so se najeli za kabelski urad posebni prostori. Pet angleških uradnikov pride v Trst, ki bodo službovali pri kablu pod kontrolo glavnega urada. Trst bo tako posredoval vse poslanice mej Angleškim in Nemškim in mej vzhodnimi deželami.

„Edinost“.

— O razstavi v Trstu poroča „Edinost“ od 26. t. m.: V sinočnem tržaškem mestnem zboru je bila obravnava o tem, ali se prepusti razstavi prostor, kateri je dotična komisija zanjo določila in ali se dovoli zanjo 20.000 gld. za katere se je prosilo. Dovolil se je prostor in 15.000 gld. z malo večino v burnej seji. Vidakovich je padel, župan je zvonec razbil. (Dotični dopis pr. hodnjič. Vredn.)

— Opozorujemo na današnji inserat: „Borzne operacije“ bankine hiše „Leitha“ na Dunaji.

Poslano.

Znano je, koliko si nekteri obrtniki ljubljanski prizadenejo, da bi ustanovili svoje lastno obrtniško društvo, ki bi imelo tudi politične, ne samo zabavne pravice, kar je tem bolj potrebno, ker ima kupčijska zbornica preomejen delokrog. Obžalovanja je toraj vredno, da se najdejo taki obrtniki, ki temu namenu še ovire stavljajo ter slogo razdirajo. Med temi se odlikuje posebno on gospod, ki je nekdanj svoje ime ponemčuril, ker je bila tačas taka sapa. On združbe dela in slogo kali, ter druge obrtnike v nič devlje. Tega prosimo, naj miruje, ali pa naj se odtegne vsemu delovanju, da bo vsaj mir; bomo že tudi brez njega opravili.

V Ljubljani 26. vinotoka.

Več obrtnikov.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 9 gld. 26 kr.; — reč 6 gl. 18 kr.; — ječmen 4 gld. 55 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gl. 36 kr.; — proso 4 gl. 71 kr.; — koruza 5 gld. 80 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 68 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. 50 kr. — masla kilogram — gld. 93 kr.; — mast 84 kr.; — špeh frišen 74 kr.; špeh prekajen 76 kr.; jajce po 2 kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 52 kr.; — svinjsko meso 56 kr. — Sena 100 kilogramov 2 gld. 14 kr. slama 1 gld. 78 kr.

Za mesec listopad

v katerem

se praznuje praznik vernih duš, priporoča se posebno knjiga:

Pomoč dušam v vicah

ali

premišljevanja in molitve za naše ljube ranjke.

Po P. St. Dosenbach-u S. J.

poslovenil

P. Hrisogon M.

Z dovoljenjem visokočast. knezoškofjstva ljubljanskega.

Izvlaček iz kazala je naslednji: Vvod. — Odpustki. — Premišljevanja za vse dni mesca. Jutranja molitev. — Večerna molitev. — Dve maši za duše v vicah. — Spovedne in obhajilne molitve. — Molitve v raznih potrebah. — Dve devetdnevnički za duše v vicah. — Križev pot. — Bratovščina in red za duše v vicah.

Trdo vezana knjiga stane 55 novč. — V platno vezana knjiga stane 65 novč. V pol usnje vezana knjiga stane 70 novč. V usnje vezana knjiga stane 75 novč. V usnji: z zlato obrezo stane 1 gl. 10 novč. — Po pošti vsak odtis 5 novč. več.

(5)

Naročila na knjigo točno in brzo izvršuje

Edinostska tiskarna
v Ljubljani.

Borzne operacije

izvršuje točno, gladko in direktno po originalnih cenah

bankina hiša „Leitha“

(administracije Halmaj),

Wien, Schottenring 15, vis-à-vis d. Börse.

z a) pri omejeni zgubi; (premije 20 do 70 gld. za vsakih 5000 papirjev (à la hausse ali baisse);

dobitkom b) če cene poskočijo ali padejo (Stellage);

c) pri pridržanju, da se papirji in sicer: dobičkom v denar spravijo.

Kupčije na dobiček se točno in direktno izvršujejo. Družbine kupčije (samo 30 do 60 gld. vplačila za 1000 gl. v papirjih.) Provizije samo 50 kr. Gotovega plačila ni treba. Vnanje naročila in vsa bankirska opravila se točno poskrbujejo. Pojasnila in podučila se primerno in brezplačno dajejo v denarnem in izrebovalnem listu „Leitha“.

Obilno obsegajoča brošura ima: žrebovalni koledar (našrte vseh evropskih žrebanj podpk), kako naj se denarji na dobiček nakladajo, o raznih papirjih, zavarovanji lozov itd. Pošilja se zastonj in brezplačno.

Po ceni!

Krasno delo.

S podobami po naravi narejenimi.

Namesto 6 gld. le za 2 gld.

V zalogi imamo več eksemplarov naslednje knjige, ki jo damo le za 2 gld.

Grosses illustriertes

Kräuterbuch.

Ausführlichere Beschreibung aller Pflanzen und Kräuter

in Bezug auf ihren Nutzen, ihre Wirkung und Anwendung, ihren Aebau, ihre Einsammlung und Aufbewahrung.

Nebst Einleitung

zur Bereitung aller möglichen Arzneien, Kräuter-Äfte, Syrupe, Conserven, Laugen, Essenzen, Was-er, Pulver, Oele, Saiben, Pflaster, Pillen, Pomaden, sowie vieler Geheim- und Hausmittel.

Nach den neuesten Quellen bearbeitet.

Mit colorirten Abbildungen 1879. 80°. 700 Seiten. Čisto nove.

P. Cieslar's Buchhandlung.
Graz.

Velika razprodaja

50% ceneje, ko navadno.

Dober kup

ure

Jaz pošiljam ure proti poštnemu povzetju, in komur ura ni všeč, dam denar nazaj. Tedaj je kupčija brez nevarnosti.

1 cilind-ura iz srebernga niklja in z verižico prej 12 gl., zdaj 5 gl. 25 kr.

1 ura na svidro iz srebernga niklja z verižico, prej 15 gl., zdaj 7 gl. 25 kr.

1 srebrna remontoir Washington ura z verižico, prej 30 gl., zdaj 15 gl.

1 srebrna ura na svidro s patentiranim kolesjem in verižico, prej 25 gl. 11 gl. 25 kr.

Zlata ura za gospo, prej po 40 gld., zdaj po 20 gl. z veriži okoli vratu.

Zlate remontoir ure prej po 100 gld., zdaj po 40 gl.

Za 5 let dober stojim.

(3)

A. Fraiss,

Wien, Rothenthurmstrasse 9, gegenüber dem erzbischöflichem Palais

Čuka

želi nekdo kupiti, krotkega in mandelca. Kdor ga ima, naj naznači ceno pod naslovom: G. Mahler, post. rest. Kranichsfeld, Steiermark.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani